

Aslı Fanus Kalmaz

**ŞİRKETLER HUKUKU
UYUŞMAZLIKLARINA ÖZGÜ
KURUMSAL TAHKİM KURALLARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞİRKETLER HUKUKU UYUŞMAZLIKLARI VE BU UYUŞMAZLIKLARIN TAHKİM YOLUYLA ÇÖZÜMÜNE GENEL BAKIŞ

1.1. Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Tanımı: Korporatif Düzlemde ve Korporatif Düzlem Dışında Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar	5
1.1.1. Genel Olarak.....	5
1.1.2. Korporatif Düzlemde Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar	6
1.1.2.1. Korporatif Kavramının Tanımı	6
1.1.2.2. Korporatif Düzlemde Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar İçin Türk Hukukunda Hareket Noktası: TTK m. 1521 Uyarınca “Şirket Davaları” Kavramı.....	6
1.1.2.3. Muhtelif Hükümler	7
1.1.3. Korporatif Düzlem Dışında Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar	12
1.2. Uyuşmazlık Çözüm Yöntemi Olarak Tahkim ve Tahkimin Yapısal Türleri	13
1.2.1. Genel Olarak.....	13
1.2.2. Kurumsal Tahkim (Enstitü Tahkimi)	14
1.2.3. Ad Hoc Tahkim	16
1.3. Uyuşmazlıkların Tahkim Yoluyla Çözülebilmesi için İki Temel Şart ..	17

1.3.1. Konu Bakımından Tahkime Elverişli Bir Uyuşmazlık.....	17
1.3.2. Geçerli Bir Tahkim Anlaşması.....	21
1.3.2.1. Tahkimin Vazgeçilmez Koşulu Olarak Tahkim Anlaşması Kavramı ve Tahkim Anlaşmasıyla Tahkim İradesinin Dış Dünyaya Tereddütsüz Şekilde Açıklanması	21
1.3.2.2. Tahkim Anlaşmasının Ayrı Bir Sözleşme Olarak Akdedilebileceği Gibi Bir Sözleşmenin İçerisinde Tahkim Şartı Olarak da Akdedilebileceği ve Yazılı Olması.....	24
1.3.2.3. Tahkim Anlaşmasının Ayrılabilirliği İlkesi	29
1.4. Tahkimin Sağladığı Avantajların Şirketler Hukukuna Özgü Uyuşmazlıklar Ekseninde Yansıması.....	31
1.4.1. Genel Olarak.....	31
1.4.2. Uyuşmazlıkların Uzman Kişilerce Çözüme Ulaştırılması	31
1.4.3. Hızlılık.....	32
1.4.4. Gizlilik.....	34
1.4.5. Sürecin Esnekliği.....	36
1.4.6. Tarafsızlık ve Bağımsızlık.....	37
1.5. Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümünde Tereddüt Yaratan Hususlar	38
1.5.1. Genel Olarak.....	38
1.5.2. Elverişlilik Yönünden Tereddütler.....	38
1.5.3. Tahkim Anlaşmasının Geçerliliği Yönünden Tereddütler	45
1.5.4. Tahkim Anlaşmasının Bağlayıcılığı Yönünden Tereddütler	48
1.5.5. Halka Açık Şirketlerin Yapısıyla Bağlantılı Tereddütler	49
1.5.6. Tahkim Yargılamasının Gizliliğiyle Bağlantılı Tereddütler.....	50
1.6. Ara Sonuç	51

İKİNCİ BÖLÜM
TÜRK HUKUKUNDA ŞİRKETLER
HUKUKU UYUŞMAZLIKLARININ TAHKİM
YOLUYLA ÇÖZÜMÜNDE GÜNCEL DURUM

2.1. Türk Hukukunda Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarının Tahkim Yoluyla Çözümünün Mümkün Olup Olmadığının İncelenmesi için Üç Aşamalı Değerlendirme Metodunun Tanıtılması.....	53
2.2. Birinci Aşama: Uyuşmazlık Konusunun Tahkime Elverişliliğinin Değerlendirilmesi	55
2.2.1. Korporatif Düzlem Dışında Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar Yönünden Tahkime Elverişlilik.....	55
2.2.1.1. Genel Olarak.....	55
2.2.1.2. Türk Hukukunda Pay Sahipleri Sözleşmeleri.....	56
2.2.1.3. Pay Sahipleri Sözleşmelerinden Doğabilecek Uyuşmazlıkların Konuları.....	58
2.2.1.4. Pay Sahipleri Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıkların Tahkime Elverişliliği Yönünden Türk Hukukunda Güncel Durum.....	62
2.2.1.5. Türk Hukukunda Pay Alım Sözleşmeleri.....	64
2.2.1.6. Pay Alım Sözleşmelerinden Doğabilecek Uyuşmazlıkların Konuları.....	68
2.2.1.7. Pay Alım Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıkların Tahkime Elverişliliği Yönünden Türk Hukukunda Güncel Durum.....	71
2.2.2. Korporatif Düzlemde Ortaya Çıkan Uyuşmazlıklar Yönünden Tahkime Elverişlilik	72
2.2.2.1. Genel Olarak.....	72
2.2.2.2. Genel Kurul Kararlarının İptaline İlişkin Uyuşmazlıklar.....	73
2.2.2.3. Genel Kurul Kararlarının Butlanının ve Yokluğunun Tespitine İlişkin Davalar.....	84

2.2.2.4.	Yönetim Kurulu Kararlarının İptaline İlişkin Davalar	88
2.2.2.5.	Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanının ve Yokluğunun Tespitine İlişkin Davalar.....	91
2.2.2.6.	Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Davalar	92
2.2.2.7.	Pay Sahiplerinin Bilgi Alma, İnceleme ve Özel Denetim Talep Etme Hakkına Yönelik Talepler	98
2.2.2.8.	Genel Kurulun Toplantıya Çağırılmasını Sağlama ve Gündeme Madde Ekletme	101
2.2.2.9.	Sona Erme Davaları.....	103
2.2.2.10.	Ortaklıktan Çıkma ve Çıkarılmaya İlişkin Uyuşmazlıklar	111
2.2.2.11.	Pay Devir İşlemleriyle Bağlantılı Davalar	114
2.3.	İkinci Aşama: Tahkim Şartının Geçerliliğinin Değerlendirilmesi	119
2.3.1.	Tahkim Şartının Öngörüleceği Yerin Önemi	119
2.3.2.	Tahkim Şartına Şirket Sözleşmesi Dışında Yer Verilmesi	119
2.3.2.1.	Genel Olarak.....	119
2.3.2.2.	Tahkim Yoluna Başvurma İradesinin Yazılı Olarak Ortaya Konulması Yönünden Değerlendirme	122
2.3.3.	Tahkim Şartına Şirket Sözleşmesinde Yer Verilmesi.....	124
2.3.3.1.	Genel Olarak.....	124
2.3.3.2.	Emredici Hükümler İlkesi Yönünden.....	126
2.3.3.3.	Tek Borç İlkesi ve Pay Sahiplerinin Vazgeçilmez Nitelikli Dava Hakları Yönünden	133
2.3.3.4.	Tahkim Şartının Şirket Sözleşmesine Dahil Edildiği Anın Tahkim Şartının Geçerliliği Yönünden Önemi	135
2.3.3.5.	Tahkim Şartının Şirket Sözleşmesine Kuruluşta Dahil Edilmesi.....	136
2.3.3.6.	Tahkim Şartının Şirket Sözleşmesine Tadil Yoluyla Dahil Edilmesi.....	138

2.3.3.7.	Halka Açık Anonim Şirketler Özelinde Tereddüt Yaratan Hususlar	140
2.3.3.8.	İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü Tarafından Tescil Edilen İlk Tahkim Şartı ve İTOTAM Tarafından Hazırlanan Örnek Tahkim Şartı.....	142
2.4.	Üçüncü Aşama: Tahkim Anlaşmasının veya Tahkim Şartının Bağlayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi.....	146
2.4.1.	Pay Sahipleri Sözleşmesine veya Pay Alım Sözleşmesine Dahil Edilmesi Durumunda.....	146
2.4.1.1.	Genel Olarak.....	146
2.4.1.2.	Tahkim Anlaşmasına Taraf Olmayanlar Yönünden	147
2.4.1.3.	Tahkim Anlaşmasına Taraf Olanlar Yönünden	149
2.4.2.	Şirket Sözleşmesine Dahil Edilmesi Durumunda	150
2.4.2.1.	Genel Olarak.....	150
2.4.2.2.	Şirket Sözleşmesindeki Hükümlerin Hukuki Niteliği	150
2.4.2.3.	Şirket Sözleşmesindeki Tahkim Şartının Hukuki Niteliği.....	152
2.5.	İkinci Bölümde Ortaya Konan Sorunlara Yönelik Öğretide Geliştirilen Kanun Değişikliği ve Uygulama Önerileri	157
2.6.	Ara Sonuç	160

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİRKETLER HUKUKU

UYUŞMAZLIKLARINA ÖZGÜ KURUMSAL TAHKİM KURALLARI

3.1.	Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarına Özgü Kurumsal Tahkim Kurallarına Duyulan İhtiyaç	163
3.2.	Almanya ve İsviçre’de Şirketler Hukuku Uyuşmazlıklarına Özgü Kurumsal Tahkim Kurallarının Hazırlanmasına Zemin Hazırlayan Süreç.....	165

3.2.1. Almanya	165
3.2.2. İsviçre	169
3.3. DIS ve SAC Tarafından Yayınlanan Şirketler Hukukuna Özgü Kurumsal Tahkim Kurallarının Tanıtılması.....	177
3.3.1. Genel Olarak.....	177
3.3.2. Kuralların Uygulama Alanı.....	177
3.3.2.1. Tahkim Şartının Yeri ve İçeriği.....	177
3.3.2.2. Uyuşmazlığın Konusu.....	180
3.3.2.3. Tamamlayıcı Tahkim Kuralları ve Kurumun Genel Kuralları Arasındaki İlişki	182
3.3.2.4. Tahkimin Başladığı Tarihteki Kuralların Uygulanması	183
3.3.3. Tahkimin Başladığına Dair Üçüncü Kişilere Bildirim	184
3.3.3.1. Bildirimi Yapacak Kişi, Bildirimin Yöntemi ve Bildirimin Yapılması Gereken Süre	184
3.3.3.2. Bildirimin İçeriği.....	187
3.3.4. Tahkim Yargılamasına Katılma veya Derdest Yargılamaların Birleştirilmesi.....	189
3.3.4.1. Tahkime Taraf veya Fer'i Müdahil Olarak Katılma.....	189
3.3.4.2. Yargılamaların Birleştirilmesi	191
3.3.5. Hakemlerin Belirlenmesi Süreci	192
3.3.6. Yargılama Seyri Hakkında Üçüncü Kişilere Bilgilendirme Yapılması.....	195
3.3.7. Tahkim Masrafları	196
3.3.8. Yargılamanın Sonucu Hakkında Üçüncü Kişilere Bilgilendirme Yapılması.....	198
3.3.9. Tesis Edilen Hakem Kararının Bağlayıcı Etkisi.....	199
3.3.10. Hakem Kararının Yayınlanması	200
3.4. Ara Sonuç	201

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SONUÇ VE ŞİRKETLER HUKUKU
UYUŞMAZLIKLARINA ÖZGÜ KURUMSAL
TAHKİM KURALLARI ÖNERİSİ

KAYNAKÇA..... 235